

Dames en heren,

Wij zijn hier allen bijeengekomen voor de heropening van onze bijzondere universiteit. Een unieke en zelfs onmisbare universiteit volgens de minister. Maar wat maakt onze universiteit eigenlijk zo uniek en onmisbaar? Bij de humanistiek hebben wij aandacht voor de mens en richten wij ons op het bevorderen van een menswaardige samenleving met aandacht voor zingeving. Een prachtig streven, wat wij hopen te naderen met het opleiden van zorgprofessionals voor de samenleving, het verrichten van hoogstaand wetenschappelijk onderzoek en de voortdurende ontwikkeling van humanisme als moderne levensbeschouwing. Bij de humanistiek richten wij onze aandacht op de mens en al zijn denkkaders, om te luisteren naar haar inspirerende levensverhalen en hen telkens weer kritisch te blijven bevragen.

En hier mag ik dan als beginnend masterstudent een verhaal vertellen, en tot jullie spreken, door met woorden te spelen de gevestigde wereldorde op haar grondvesten laten beven. In een minuut of zeven zal ik jullie meenemen in mijn toekomstbeeld voor de humanistiek. Hiervoor begin ik bij mijn persoonlijke ervaring van de humanistiek, uit mijn kritiek, en hoop jullie vervolgens iets nieuws te laten zien. Laat het toekomstbeeld in u resoneren als muziek, maar vrees ook niet in het uiten van kritiek. Het bevragen van denkkaders ligt immers aan de basis van de humanistiek. *For now, sit back, relax and enjoy the show.*

Beste mensen, *Waar zijn we mee bezig?*

Gedurende mijn bacheloropleiding heb ik mij mogen bekwamen in het verrichten van multidisciplinair wetenschappelijk onderzoek, heb ik mij kunnen verdiepen in oosterse en westerse filosofie en dit allemaal in verbinding proberen te brengen met zelfs nog meer theorieën over de mens vanuit de psychologie, religiewetenschappen en geschiedenis. Hoewel ik vervuld raakte van alle kennis en inzichten, begon er ook iets bij mij te knagen, een gevoel van leegte, alsof er nog iets ontbrak. Gedurende de onderdompeling in alle theorieën over de mens en zingeving ervoer ik namelijk mijn eigen bestaan niet als zinvol, alsof ik op afstand van de wereld kwam te staan, beschouwend, verblijvend in het denken, en daarmee in mindere mate in staat om verbinding met mijn medemens aan te gaan. Ik begon mij steeds meer af te vragen wat wij hier in vredesnaam aan het doen zijn. Wat voor zin heeft theoretisering over zingeving wanneer wij deze niet naar de menselijke ervaring weten te vertalen? Wat voor zin heeft de eindeloze conceptualisering van humanisering wanneer de wereld naar de klote gaat en de mensheid naar zijn eigen einde staart met de verwoesting van het globale ecosysteem? Hoe willen we ons gaan inzetten voor een menswaardige samenleving met aandacht voor zingeving, wanneer wij tijdens de COVID pandemie er niet eens in slagen om de gevolgen van de crisis voor de eigen universiteitsgemeenschap bespreekbaar te maken? Hoe zorgen we ervoor dat de kritische theorieën van de humanistiek niet blijven hangen in het academische, maar tot leven kunnen worden gebracht?

In de voortdurende opeenstapeling van meer en meer kennis over de dehumaniserende gevolgen van marktwerking in de zorg, de versnelling van het levenstempo en het verlies van aandacht door de structurele maatschappelijke gerichtheid naar winstmaximalisering, maar ook het verlies van de natuur, met de decimatie van de globale biodiversiteit, verbleking van *the great barrier reef* en de ontbossing van het tropische regenwoud als gevolg van menselijke overconsumptie, begin ik het steeds lastiger te vinden om in de boeken te blijven, om maar braaf een scriptie af te schrijven, voor de beoordeling van een docent die toch al veel

meer weet dan ik. Nee, met al deze kennis kan ik niet langer langs de zijlijnen blijven staan. Als mens voel ik mij verantwoordelijk voor wat de mens haar medewezens heeft aangedaan, en maar blijft nemen en nemen wat de aarde niet langer kan geven. Met het verlies van de aarde in zicht, kan ik niet langer eenzijdig als toeschouwer in de wereld blijven voortbestaan. In de woorden van eredoctor Martha Nussbaum, *the world is in need of a conscious-raising ethical revolution of truly global proportions*. Willen wij als mensheid blijven voortbestaan, dan zullen wij onze bestaans- en handelwijzen grondig moeten herzien. Niet langer kunnen wij onverschillig blijven en relativeren dat onze acties toch niet uitmaken in het grotere geheel. Nee, juist in de inherente verwevenheid van het zelf en wereld, ik en ander, mens en natuur zijn wij verantwoordelijk voor de wereld waarin wij leven en kunnen wij als deelnemers een verschil maken door zorg te dragen.

De mensheid niet langer als destructieve kracht maar als Atlas, groot en sterk, om Gaia te dragen, om vanuit de humanistiek niet alleen aandacht te schenken aan de mens, maar aan al het leven op aarde, het grotere geheel waar wij allen deel van uitmaken. Een serieuze opgave, maar eentje die ik graag tot het einde der dagen wil dragen. En laten we bij de humanistiek beginnen, als lichtbaken voor de verlevendiging, een universiteit vol creatievelingen, filosofen, onderzoekers en onderwijzers, een heus frontier om de mens te begeleiden naar een duurzame vorm van samenleven. En dit vanuit alle lagen van de humanistiek; ik richt mij tot alle bachelorstudenten, om naar je hart te luisteren en projecten op te zetten om verantwoordelijkheid te nemen voor onze gedeelde toekomst, studeren niet alleen te zien als theorie consumeren, maar ook te werken aan je eigen persoonlijkheid en eigen idealen te produceren. Ik richt mij tot de masterstudenten van humanistiek, om de verschillende studieachtergronden met elkaar te verbinden, elkaar te inspireren om nieuwe bestaansvormen te creëren. De wereld heeft jullie hard nodig. Voor de nieuwe master burgerschap en kwaliteit voor samenleven, Menno, ik kom je halen, zou ik voorstellen om een campagne te starten voor basisinkomen, door eredoctor Hartmut Rosa begrepen als de politieke daad die een resonante samenleving mogelijk zou maken. Voor zorgethiek zou ik willen kijken naar zorgverlening voorbij het menselijke domein, hoe we de toenemende opkomst van ecologische bewustzijn onder de jongere generaties kunnen omzetten naar ecologisch verantwoorde handelwijzen. Vanuit de humanistiek zouden wij een verschil kunnen maken, niet langer als menswetenschap, maar als nieuwe levenswetenschap. Laten we leren luisteren naar het leven op aarde en te verzorgen, om de zorgen voor morgen niet langer uit te stellen en vanuit wijsheid en compassie een zinvolle toekomst tegemoet te treden. Ik kijk ernaar uit om dit avontuur samen met jullie aan te gaan.